

Datum

2021-03-30

Vår referens

Erika Pettersson

Planeringssekreterare

Erika.Pettersson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Nima Gholam Ali Pour (SD) om att upphöra med att betala ut skattemedel till organisationer som har kopplingar till Muslimska Brödraskapet STK-2020-897

Sammanfattning

Nima Gholam Ali Pour (SD) har inkommit med en motion gällande att upphöra med att betala ut skattemedel till organisationer som har kopplingar till Muslimska Brödraskapet. I beredningen av ärendet har fritidsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden samt kulturnämnden yttrat sig. Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen med skäl som anges i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår Nima Gholam Ali Pours (SD) motion om att upphöra med att betala ut skattemedel till organisationer som har kopplingar till Muslimska Brödraskapet.

Beslutsunderlag

- Motion av Nima Gholam Ali Pour (SD) om att upphöra med att betala ut skattemedel till organisationer som har kopplingar till Muslimska Brödraskapet
- Beslut från folkbildningsrådet om avslutande av ärende Ibn Rushd
- Remissvar från fritidsnämnden
- Fritidsnämnden beslut 201210 § 181 med Särskilt yttrande (M) och Reservation (SD)
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 201217 § 380 med Särskilt yttrande (SD) och Muntlig reservation (M+C)
- Remissvar från kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 201216 § 119 med Reservation (SD)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210412 Motion av Nima Gholam Ali Pour (SD) om att upphöra med att betala ut skattemedel till organisationer som har kopplingar till Muslimska Brödraskapet

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-04-12

Kommunstyrelsen 2021-05-05

Kommunfullmäktige 2021-05-20

Beslutet skickas till

Motionären
 Fritidsnämnden
 Arbetsmarknads- och socialnämnden
 Kulturnämnden
 Avdelningen för omvärld och näringsliv

Ärendet

Nima Gholam Ali Pour (SD) har inkommit med en motion gällande att upphöra med att betala ut skattemedel till organisationer som har kopplingar till Muslimska Brödraskapet. I motionen hänvisas till två rapporter som tagits fram på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, där fokus läggs på Muslimska Brödraskapet. I dessa rapporter beskrivs bland annat en bild av vilka organisationer i Sverige som kan associeras med Muslimska Brödraskapet. Tre av dessa organisationer namnges i motionen; Ibn Rushd, Sveriges Unga Muslimer och Islamiska Förbundet i Sverige. Motionären menar att skattemedel inte ska gå till organisationer som har samröre eller association med Muslimska Brödraskapet då denna organisation beskrivs sprida värderingar som ifrågasätter det demokratiska samhället.

Motionären föreslår kommunfullmäktige besluta *att i enlighet med motionens intentioner ge berörda nämnder i uppdrag att upphöra att bevilja skattemedel till organisationer som har någon form av association eller samverkan med Muslimska brödraskapet.*

I beredningen av ärendet har fritidsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden samt kulturnämnden inkommit med yttrande.

Fritidsnämndens yttrande

Fritidsnämnden beskriver i sitt yttrande (FRI-2020-1831) att nämnden beviljar bidrag till ideella föreningar och organisationer som uppfyller nämndens allmänna riktlinjer. Utöver detta sker beviljande av bidrag i enlighet med *Malmö stads regler och riktlinjer för stöd till idéburen sektor* (STK-2018-74). Riktlinjerna fastslår att förening eller organisation som beviljas bidrag ska vara registrerad på fritidsförvaltningen. Kraven på att en förening eller organisation är demokratiskt uppbyggd och öppen för alla är tydlig - till exempel ska förening och organisation som beviljas bidrag ta ställning för demokrati som samhällssystem och verka för jämställdhet, mångfald, alla människors lika värde och likabehandling i verksamheten samt ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter. Vidare ska förening och organisation inte samverka med, eller anlita, organisationer eller personer som uttrycker åsikter i strid med ovanstående. Malmö stad ställer också krav på att förening och organisation som beviljas bidrag eller annat ekonomiskt stöd inte får ha särintressen som står i strid med gällande lagstiftning. I ett led att säkerställa att föreningar och organisationer som är registrerade på fritidsförvaltningen uppfyller riktlinjerna gjordes under 2019 en stadgeöversyn av alla registrerade föreningar, dock inte registrerade organisationer.

När det gäller de bidrag som kan sökas har respektive bidrag hos fritidsnämnden tydliga villkor för vad bidrag beviljas för, samt riktlinjer för redovisning. Fritidsförvaltningen har en av de i motionen namngivna organisationerna registrerade som organisation; Ibn Rushd. Inga bidrag har dock utbetalats till organisationen. Fritidsnämnden låter också meddela att en granskning av de registrerade organisationerna kommer att genomföras under 2021.

Islamiska förbundet i Malmö är registrerad som förening hos fritidsförvaltningen. Föreningen är medlem i det Islamiska Förbundet i Sverige men är en egen juridisk person. Islamiska förbundet i Malmö beviljades ett startbidrag av fritidsnämnden under 2018, i övrigt har inga bidrag utbe-

talts. Islamiska förbundet i Malmö har påvisat brister i inskickade stadgar, dock avser detta inte om föreningen är demokratiskt uppbyggd. Korrigering och beslut om stadgeändring ska tas av föreningens årsmöte för att kunna fortsätta vara registrerad i Malmö stad och i förlängningen fritidsförvaltningen. Sveriges unga muslimer är inte registrerade på fritidsförvaltningen, dock har Malmös unga muslimer varit registrerade på förvaltningen men föreningen är spärrad för bidrag då föreningen inte inkommit med begärda årshandlingar.

Fritidsnämnden anser att det finns goda riktlinjer för att säkerställa att årshandlingar och stadgar är i enlighet med gällande riktlinjer. Vidare beskriver nämnden att det sker granskningar av medlemsregister och närvarokort samt resultat- och balansräkning. Utöver nämndens vanliga kontroller sker också fördjupade granskningar.

Fritidsnämnden anser att fördjupade granskningar där det sker kontinuerlig kontroll av bland annat demokratiska värden och eventuella kopplingar till odemokratiska organisationer är en viktig del i hanteringen av olika typer av bidrag. Fritidsnämnden kan dock inte på förhand bedöma om en organisation uppfyller fastställda riktlinjer, och föreslår därför kommunfullmäktige att avslå motionen.

Arbetsmarknads- och socialnämndens yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden uppger i sitt yttrande (ASN-2020-8141) att nämnden lämnar bidrag och ekonomiskt stöd till idéburna organisationer med verksamhet inom arbetsmarknadsområdet och det sociala området. Hanteringen av bidrag och stöd sker med utgångspunkt i *Malmö stads regler och riktlinjer för stöd till idéburen sektor* (STK-2018-74) och *Riktlinjer för arbetsmarknads- och socialnämndens organisationsbidrag till organisationer inom det sociala området* (ASN-2019-9160). Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att det finns tydliga riktlinjer för bidrag och stöd till idéburen sektor för kommunen som helhet, och specifikt för nämnden. Riktlinjerna fastslår krav på organisation och verksamhet, villkor för ansökan och redovisning, handlägningsförfarande samt ramar för uppföljning. Riktlinjerna fastslår även att organisationer som söker stöd från Malmö stad ska bemötas likvärdigt oavsett vilken nämnd de söker bidrag eller annat stöd från.

Om det kommer till arbetsmarknads- och socialnämndens kännedom att en organisation som nämnden har beviljat bidrag eller stöd till bryter mot de krav som nämnden ställer gör förvaltningen en utredning. Utredningen granskar om det föreligger omständigheter som kan leda till att beviljat bidrag hålls inne, stoppas eller återkrävs. Slutgiltigt beslut tas av arbetsmarknads- och socialnämnden.

Nämnden har dock inte mottagit någon ansökan om ekonomiskt stöd från Muslimska Brödraskapet eller de organisationer som nämns i motionen och har inte beviljat medel till någon av dessa organisationer. Arbetsmarknads- och socialnämnden menar liksom fritidsnämnden att det inte är förenligt med riktlinjerna att göra förhandsbedömningar av huruvida organisationer som inte har inkommit med en ansökan till nämnden uppfyller Malmö stads krav för bidrag och stöd. Mot bakgrund av detta föreslår arbetsmarknads- och socialnämnden att kommunfullmäktige avslår motionens yrkanden.

Kulturnämndens yttrande

Kulturnämnden uppger i sitt yttrande (KN-2020-2670) att nämnden fördelar stöd till studieförbundet Ibn Rushd. Ibn Rushd är ett av de tio etablerade studieförbunden i Sverige, med statligt stöd via Folkbildningsrådet. Kulturnämnden fördelar kommunalt stöd till samtliga tio studieför-

bund. I bedömningen beaktas Malmö stads demokrativillkor som gäller för alla former av stöd till idéburen sektor.

Kulturnämnden beskriver i yttrandet att Ibn Rushd har kritiserats och ifrågasatts i den allmänna debatten, gällande de värderingar som avspeglas i verksamheten. Folkbildningsrådet tog 2019 fram en utförlig rapport, *När tilliten prövas*, för att bedöma kritiken och se om det fanns skäl att ompröva statsbidraget, vars syfte bland annat är att stärka och utveckla demokratin. Man konstaterade att det förekommit misstag och brister i verksamheten, men Folkbildningsrådets slutsats var att Ibn Rushd på ett adekvat sätt agerat för att komma tillrätta med problemen och att studieförbundet uppfyller de krav som ställs för statliga bidrag. Ibn Rushd har därefter arbetat med en nationell åtgärdsplan, som avrapporterats och godkänts av Folkbildningsrådet under 2020.

Kulturnämnden beskriver vidare att stödet till studieförbunden har särskilda förutsättningar. Det täcker in hela spektrat i studieförbundens verksamhet och nationella uppdrag, inklusive verksamhet med religiös och politisk inriktning. Utmärkande för studieförbunden är att en stor del av verksamheten genomförs i nära samverkan med medlemsorganisationer med flera, som på olika sätt får stöd för att genomföra studieaktiviteter och programverksamhet. Studieförbunden har en frihet men också ett stort ansvar att välja sina samarbetsparter och att avsluta samarbeten om det uppstår misstankar om brister i etik, värderingar eller kvalitet. Ibn Rushd i Malmö har avbrutit samarbeten med hänvisning till att dessa inte följt överenskommelser och riktlinjer. Ett aktuellt exempel hösten 2020 är föreningen Arabiska bokmässan, där Ibn Rushd hänvisar till att föreningen brutit mot gällande värdegrund och samarbetsavtal. Kulturförvaltningen har också inlett en utredning kring det projektstöd som beviljats till föreningen Arabiska bokmässan. Studieförbundet Ibn Rushd uppfyller kraven för statligt stöd och kulturnämndens bedömning är att det i nuläget inte framkommit skäl att ompröva det kommunala stödet till Ibn Rushds lokala verksamhet i Malmö.

Kulturnämnden lyfter i sitt yttrande också att tillämpningen och uppföljningen av Malmö stads demokrativillkor är en gemensam angelägenhet för stadens bidragsgivande nämnder och förvaltningar. Kulturnämnden förordar därför ett stärkt förvaltningsövergripande arbete i dessa frågor, med stöd och samordning av stadskontoret.

Kommunstyrelsens stöd till i motionen namngivna organisationer

Kommunstyrelsen har beviljat ekonomiskt stöd till en av de i motionen namngivna organisationerna. Under 2017, 2018, 2019 och 2020 beviljades Ibn Rushd ekonomiskt stöd för att arrangera Malmö Eidfestival. Det stöd som beviljades för 2020 återbetalades dock i sin helhet med anledning av att festivalen ställdes in på grund av coronapandemin (STK-2020-129).

Kommunstyrelsen utgår, i likhet med övriga bidragsgivande nämnder, i sin bidragsgivning från *Malmö stads regler och riktlinjer för stöd till idéburen sektor* (STK-2018-74), där kraven på att organisationer som mottar stöd av Malmö stad ska vara demokratiskt uppbyggda och öppna för alla är tydliga. Reglerna och riktlinjerna kräver också att en organisation som beviljas bidrag ska ta ställning för demokrati som samhällssystem och verka för jämställdhet, mångfald, alla människors lika värde och likabehandling i verksamheten. Organisationer som beviljas bidrag av Malmö stad ska också ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter. Vidare ska organisationer som beviljas stöd av Malmö stad inte samverka med, eller anlita, organisationer eller personer som uttrycker åsikter i strid med ovanstående.

Beslut från Folkbildningsrådet gällande Ibn Rushd

Folkbildningsrådet ställde den 11 september 2020 en skriftlig fråga till studieförbundet Ibn Rushd om statsbidragets användning i förhållande till Folkbildningsrådets villkor om att ”studieförbundet ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar och får inte bedriva eller främja antidemokratisk verksamhet”. Folkbildningsrådet efterfrågade en redogörelse för Ibn Rushds samarbete med vissa föreningar som har anklagats för antidemokratiska tendenser och kopplingar.

Ibn Rushd svarade Folkbildningsrådet den 25 september 2020. I sitt svar redogör de för att den ifrågasatta verksamheten inte har utgjort underlag för statsbidrag. Ibn Rushd beskriver vilka av de ifrågasatta organisationerna som studieförbundet samarbetar med och på vilket sätt samarbetet sker. I de fall det finns kopplingar mellan föreningar som Ibn Rushd har haft samarbete med och personer som gjort sig skyldiga till antidemokratiska uttalanden tar studieförbundet avstånd från dessa uttalanden. Ibn Rushd hänvisar till sina rutiner för att kvalitetssäkra verksamheten och för att säkerställa villkorsefterlevnad. Folkbildningsrådets bedömning är att Ibn Rushd har goda rutiner för detta ändamål och att organisationen på ett tillfredsställande sätt beskrivit att inga felaktigheter har förekommit i fråga om statsbidragets användning.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret instämmer i att det är av stor vikt att Malmö stad säkerställer att skattemedel inte riktas till organisationer som direkt eller indirekt (genom association eller samröre) sprider värderingar som ifrågasätter det demokratiska samhället. De kommunövergripande reglerna och riktlinjerna för Malmö stads stöd till idéburen sektor (STK-2018-74) beskriver vilka demokratikrav som ställs på den verksamhet som erhåller stöd från Malmö stad. Verksamhet som får stöd av Malmö stad ska enligt reglerna:

- Ta ställning för demokrati som samhällssystem och verka för jämställdhet, mångfald, alla människors lika värde och likabehandling i verksamheten samt ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter. Detta gäller särskilt dess företrädare, till exempel styrelsemedlem, anställd eller ledare, som i verksamhetens namn uttrycker åsikter i strid med ovanstående ska omgående av verksamheten uppmanas att lämna sitt uppdrag. Verksamheten får heller inte samverka med, eller anlita, organisationer eller personer som uttrycker åsikter i strid med ovanstående.
- Vara öppen för alla och skapa möjligheter till delaktighet och deltagande i verksamheten oberoende av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Eventuella begränsningar måste vara välgrundade och inskrivna i föreningens stadgar.

Att säkerställa att demokratikraven efterlevs är en kommungemensam angelägenhet, och de flesta bidragsgivande nämnder har upprättade och beprövade rutiner för detta. Granskning görs i regel vid ansökningstillfället, men det finns även rutiner för hur hanteringen ska se ut om det efter hand uppstår misstankar om oegentligheter eller brister kopplat till demokratiska värden.

Samtidigt bedömer stadskontoret, i likhet med kulturnämnden, att tillämpningen och uppföljningen av Malmö stads demokrativillkor skulle kunna främjas ytterligare av ett stärkt samarbete mellan de förvaltningar som hanterar bidrag till idéburen sektor. Ett sådant arbete kan med fördel ske inom ramen för det redan etablerade bidragsnätverket, där företrädare från de bidragsgivande nämndernas förvaltningar ingår för informations- och kunskapsutbyte.

Folkbildningsrådet och kulturnämnden gör båda bedömningen att det inte föreligger skäl att ompröva stödet till Ibn Rushd, vilken är den enda av de tre i motionen nämnda organisationerna som erhåller ekonomiskt stöd från Malmö stad. Vidare bedömer stadskontoret att det inte är förenligt med befintliga riktlinjer att göra förhandsbedömningar av huruvida organisationer som inte har inkommit med ansökan uppfyller Malmö stads krav för bidrag och stöd.

Mot bakgrund av detta förordar stadskontoret att motionen ska avslås.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör